

Az első állatorvosi hungarika: a Mulomedicina

A címben szereplő könyv szerzője VEGETIUS, aki a 4. század vége felé élt. Két írása maradt fenn az utókor számára. Ezek egyike a Mulomedicina, amelynek első három könyve az általános állatorvoslással, az utolsó rész pedig az őszvérek, lovak gyógyítását, valamint a szarvasmarhákat tárgyalja.

VEGETIUS művének megírásával az állatorvoslás hanyatlása ellen kívánt tenni. Az állatorvoslás jelentőségét abban látta, hogy az állatjárványok és az állatok gyógyítása közvetlenül az emberek javát szolgálja. Könyvében nem csupán saját tapasztalatait írta le, hanem összegezte az általa ismert szerzők műveiben megtalálható állatorvosi ismereteket, így munkája az ókori állatorvosi ismeretek összefoglalójának tekinthető.

A szerző művét tudósoknak és állattenyésztőknek egyaránt ajánlotta, vagyis nem csak elméleti összefoglaló, hanem a gyakorlati kézikönyvként is szolgált. A könyv megmaradt példányai sokáig lappangtak, de fennmaradtak az évszázadok alatt. Közülük az egyik legjelentősebb az 1537-ben Kölnben felfedezett változat.

„Az állatorvostan nagy jelentősége már az ókorban elismertettett [...] PUBLIUS VEGETIUS RENATUS (ars veterinaria s. mulomedicina) szakirataik már előrehaladott állatgyógytani ismeretekről tanúskodnak.” olvashatjuk az Orvosi Hetilap egyik tárcájában, LENGYEL ENDRÉTŐL (1867).

VEGETIUS művéből a könyvtár nyomtatott példánnyal rendelkezik, amely egy, az évszázadok során fennmaradt kézirat alapján készült. Az intézményben őrzött kötet ZSÁMBOKI JÁNOS nevéhez fűződik és 1574-ben jelent meg Bázelen. A mű kritikai kiadásnak tekinthető, mivel ZSÁMBOKI a megjelenése idején hozzáférhető források és ismeretek alapján kiegészítette. A kiadás a későbbiekben Európa-szerte ismert és használt szakkönyvvé vált. Jelentős mérföldkőnek számít, mivel megalapozta a babonáktól és varázslatoktól mentes, tudományos szemléletű állatorvosi gondolkodást. ZSÁMBOKI JÁNOS személye révén a kötet az első állatorvosi hungarika.

TOLNAY SÁNDOR PROFESSZOR, egyetemünk alapítója már a kezdetektől kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a hazai állatorvosképzés megindulásához megfelelő szakirodalmi háttér álljon rendelkezésre. Ennek érdekében az alapítástól kezdve, olykor az egyetem könyvtárával és a fenntartóval is szembemelve, rendszeresen szerzett be könyveket az állatorvosi tanszék számára.

TOLNAY halálát követően, 1818. május 27-én készült el az állatorvosi intézet könyvtáráról felvett leltár. A jegyzék három csoportban összesen 91 kötetet sorol fel, köztük VEGETIUS Mulomedicina című művét is. A leltár alapján megállapítható, hogy bár a könyvet eredetileg az Egyetemi Könyvtár részére vásárolták, fizikailag ekkorra már az állatorvosi intézetben volt, ahol napjainkban is van.

A könyvtárban megtalálható kötet az 1980-as években a MAGYARY-KOSSA szakmatörténeti könyvgyűjteménybe került. A példány kolligátum, vagyis két művet tartalmaz egybekötve. A kötet első része VEGETIUS Mulomedicina című munkája, amelyet ERASTUS De occultis pharmacorum című írása követ.

Dr. Winkler Bea

FŐSZERKESZTŐ / EDITOR-IN-CHIEF

Dr. BALKA Gyula

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG / EDITORIAL BOARD

Dr. Abonyi Tamás

Dr. Balka Gyula (elnök), Dr. Bándy Pál

Dr. Bíró Ferenc, Dr. Bodó Gábor

Dr. Búza László, Dr. Dunay Miklós Pál

Dr. Farkas Róbert, Dr. Fekete Sándor György

Dr. Fodor László, Dr. Gál János

Dr. Gálfi Péter, Dr. Gönczi Gábor

Dr. Jakab Csaba, Dr. Jerzsele Ákos

Dr. Korzenszky Emőd, Dr. Laczay Péter

Dr. Magyar Tibor, Dr. Manczur Ferenc

Dr. Molnár Viktor, Dr. Nagy Béla

Dr. Nemes Imre, Dr. Németh Tibor

Dr. Ózsvári László, †Dr. Sályi Gábor

Dr. Seregi János, Dr. Solti László

Dr. Sótonyi Péter, Dr. Szieberth István

Dr. Tóth Balázs, †Dr. Tuboly Tamás

Dr. Varga János, †Dr. Vetési Ferenc

Dr. Visnyei László, Dr. Vörös Károly

SZERKESZTŐSÉGI TITKÁR

Tóth Zsuzsanna

SZERKESZTŐSÉG / EDITORIAL OFFICE

H-1078 Budapest, István u. 2. Hungary

Levél cím: 1400 Budapest 7. Pf. 2.

Telefon/fax: (36-1) 341-3023

Internet: <https://univet.hu/hu/egyetem/allatorvosok-lapja/>

E-mail: mal@univet.hu

KIADÓ / PUBLISHER

Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.

H-1223 Budapest, Park u. 2.

Telefon: (36-1) 362-8130

Telefax: (36-1) 362-8104

Internet: www.agrarlapok.hu

E-mail: info@agrarlapok.hu

Felelős kiadó: Füredi Kornél ügyvezető

HIRDETÉSEK FELVÉTELE

Telefon: (36-1) 362-8130

E-mail: info@agrarlapok.hu

Minden jog fenntartva. A lapból értesítéseket átvenni csak a Magyar Állatorvosok Lapjára való hivatkozással lehet. A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

LAPTERV

made by zwoelf – www.zwoelf.hu

TERVEZŐSZERKESZTŐ

Kismarosi Réka

NYOMDAI KIVITELEZÉS:

Vektor Nyomda

INDEX: 25531

HU ISSN 0025-004X (Nyomtatott)

HU 3003-9924 ISSN (Online)

A KIADÁST TÁMOGATJA (SPONSORED BY)

Agrárminisztérium

MTA Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsága

LAPTULAJDONOS

AGRÁRMINISZTERIUM

KIADÓ

HERMAN OTTÓ
INTÉZET
NONPROFIT KFT